

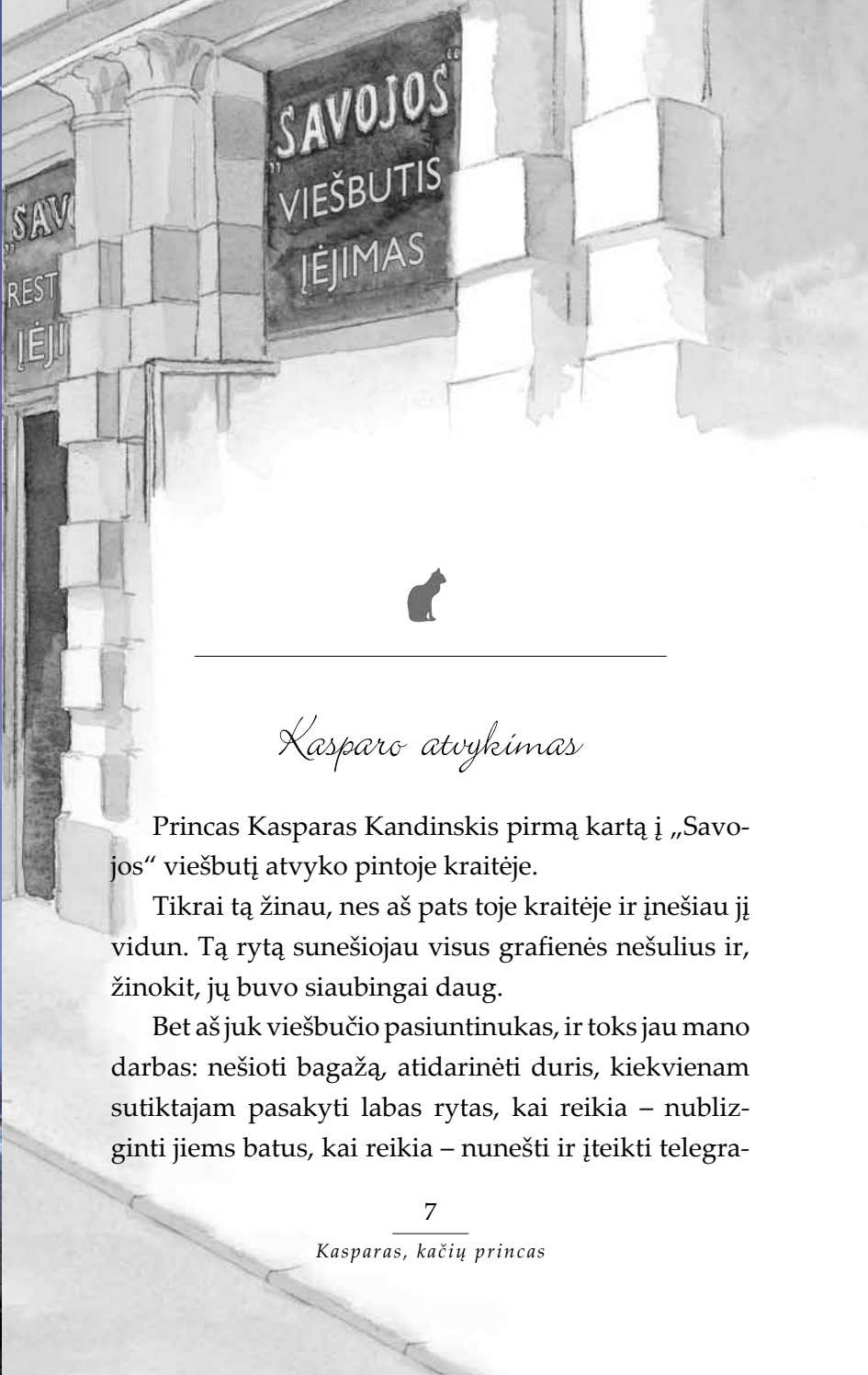
„Karo žirgo“, „Gimęs bėgti“ autoriaus knyga!

michael morpurgo

Kasparas, kačių princas

Iliustravo
Michael Foreman

Kasparo atvykimas

Princas Kasparas Kandinskis pirmą kartą į „Savojos“ viešbutį atvyko pintoje kraitėje.

Tikrai tą žinau, nes aš pats toje kraitėje ir įnešiau jį vidun. Tą rytą sunešiojau visus grafienės nešulius ir, žinokit, jų buvo siaubingai daug.

Bet aš juk viešbučio pasiuntinukas, ir toks jau mano darbas: nešioti bagažą, atidarinėti duris, kiekvienam sutiktajam pasakyti labas rytas, kai reikia – nublizginti jiems batus, kai reikia – nunešti ir įteikti telegra-

mą. Ir, kad ir ką daryčiau, privalau svečiui mandagiai nusišypsoti, tik ta šypsena turi būti veikiau pagarbi nei draugiška. Ir, be to, aš privalėjau atsiminti visų jų vardus ir titulus, ir tai nebuvo lengva – mat nuolat atvykdavo vis naujų svečių. Vis dėlto svarbiausia, kad aš kaip pasiuntinukas – o tai pačios žemiausios pareigos tarp visų viešbučio tarnautojų, – privalėjau vykdyti viską, ko tik svečiai įsigeisdavo, ir tučtuojau, nedelsdamas. Žodžiu, vos tik kas pirštu pamodavo, aš privalėdavau pulti stačia galva. Tik ir girdėjai: „nulėk ten, Džoni“, „ir būk atsargus, berniuk“, „pasistenk strimgalviais“, „tik mikliai mikliai“. Jie spragt man pirštais, ir aš, žinokit, strimgalviais puolu vykdyti, ypač kai netoliese sušmėžuodavo ponias Bleizė, vyriausioji ūkvedė.

Mes ją akimirksniu išgirdavome, mat ji eidama barškėdavo kaip skeletas. Tai dėl to didžiulio raktų ryšulio, kabančio jai prie juosmens. Kai supykdavo, jos balsas skardėdavo kaip trombonas, o supykdavo ji dažnai. Mes visą laiką jos bijodavome. Poniai Bleizei labai patikdavo, kai ją vadina „Madam“, tačiau tarp tarnų, viršutiniame viešbučio aukšte, kur mes visi gyvenome – pasiuntinukai, kambarinės, virėjos ir virėjai, – jos vardas buvo Kaukolė. Mat ji ne tik barškėjo tarškėjo kaip skeletas, bet ir taip atrodė. Visi iš paskutiniųjų stengėmės nepakliūti jai į akis.

Kad ir pats menkiausias nusizengimas – kūprinimasis, riebaluoti plaukai, juodos panagės – jai tapdavo baisiu nusikaltimu. O pats baisiausias nusikaltimas – nusižiovauti darbo metu. Štai tokį nusikaltimą darant Kaukolė mane ir sučiupo tą rytą, prieš pat grafienės atvykimą. Ji, praeidama pro mane koridoriuje, grėsmingai sušnypštė:

– Mačiau, kaip nusižiovavai, tu mažas nenaudėli. Ir tavo kepurė per daug nusmukta ant šono. Juk žinai, kaip aš nekenčiu šitaip uždėtų kepurių. Pasitaisyk. Ir tik pabandyk man dar kartą nusižiovauti – tokią pirtį užkursiu...

Taisydamasis kepurę staiga pamačiau, kaip durininkas Fredis atlydi vidun grafieneį. Ponas Fredis spragtelėjo man pirštais, ir štai po akimirkos aš jau einu viešbučio koridorium šalia grafienės, nešu jos kraitę su katinu, o katinas toje kraitėje taip garsiai kniaukia, kad netrukus visi ima į mus spoksoti. Tas katinas kniaukė ne taip, kaip visi katinai. Toji virpanti

melodija beveik priminė žmogaus aimaną, gedulingą raudą. Grafienė (aš stovėjau jai prie šono) atšlamėjo iki registratūros ir prisistatė. Ji kalbėjo su ryškiu užsieniečių akcentu, kaip netrukus susigaudžiau, – rusišku.

– Aš esu grafienė Kandinskaja, – pasakė ji, – tikiuosi, apartamentai Kasparui ir man jau paruošti? Pro langą turi matytis upė, ir man būtinai reikia pianino. Siunčiau jums telegramą su visais šiais reikalavimais.

Grafienės kalbos tonas bylojo: ji įpratusi, kad kiekvienas jos žodis išgirstamas, kiekvienam reikalavimui paklūstama. Pro „Savojos“ viešbučio duris įžengdavo daugybė tokių žmonių: turtuolių, garsenybių – vieni iš jų būdavo pagarsėję garbingai, kiti negarbingai, – verslo magnatų, ponų ir ponių, net premjerų ir prezidentų. Prisipažįstu, man niekad per daug nerūpėjo nei jų išdidumas, nei jų pasipūtimas. Tačiau labai greit susigaudžiau, jog, po šypsena gerai paslėpęs tikruosius savo jausmus ir elgdamasis tinkamai, galiu pelnytis labai gerų arbatpinigių – ypač iš amerikiečių. „Tiesiog šypsokis ir vizgink uodegą“, – štai kaip mane mokė ponas Fredis. Jis jau bemaž dvidešimt metų dirbo „Savojos“ viešbučio durininku, taigi puikiai išmanė tokius reikalus. Tai buvo geras pamokymas. Kad ir kaip svečiai į mane kreipdavosi, aš jiems nusišypsodavau ir elgdavausi kaip visad ant paskutinių kojų pasiruošęs atsistoti šunytis.

Tada, pirmą kartą susidūres su grafiene Kandinskaja, pamaniau, kad ji tik dar viena turtinga aristokratė. Tačiau kažkodėl išsyk ja susižavėjau. Ji ne paprasčiausiai įžengė į liftą, o kažkaip didingai įsklendė: sijonai tik sušugždeno jai iš paskos, balta stručio plunksna skrybėlaitėje supleveno už nugaros it vėliavėlė, lengvam vėjeliui dvelktelejus. Mums praeinant visi iki vieno (mano dideliame džiaugsmui – net ir Kaukolė) darė reveransus arba lenkė galvas, o aš visą tą laiką begėdiškai maudžiausi grafienės malonės ir didybės spinduliuose.

Pasijutau esąs dėmesio centre ir labai reikšmingas. Man, keturiolikos metų pasiuntinukui, kūdikystėje paliktam ant našlaičių prieglaudos laiptų Izlingtone, nedažnai pasitaikydavo proga jaustis tokiam reikšmingam. Taigi tą minutę, kai mes visi – grafienė, aš ir katinas, vis dar gaudžiai kniaukiantis kraitėje, – įžengėme į liftą, aš švytėte švytėjau iš puikybės ir, įsivaizduoju, tai aiškiai matėsi.

– Ko tu taip šypsais? – sušnairavusi į mane paklausė grafienė, o stručio plunksna, jai prabilus, virptelėjo.

Juk negalėjau pasakyti jai teisybės, turėjau ką nors greit sugalvoti.

– Tai dėl jūsų katės, grafiene, – atsakiau, – ji labai juokingai kniaukia.

– Ne ji. Jis. Ir ne *mano*, – pasakė grafienė. – Kasparas nėra mano katinas. Jis yra kačių princas. Jis –

princas Kasparas Kandinskis, o princai nepriklauso niekam, netgi grafienėms. – Tada ji man nusišypsojo. – O žinai, man patinka, kaip tu šypsaisi. Anglai šypsosi ne taip dažnai, kaip derėtų. Ir nesijuokia, ir neverkia. O tai didelė klaida. Mes, rusai, kai tik mums norisi juoktis, tuoj ir juokiamės. Kai norisi verkti, pravirkstame. Princas Kasparas yra rusų katinas. Šiuo metu jis labai nelaimingas, todėl ir rauda. Man atrodo, tai natūralu.

– O kodėl jis toks nelaimingas? – nė nepajutau, kaip paklausiau.

– Todėl, kad supyko ant manęs. Jam labai patinka mano namuose Maskvoje. Keliauti jam nepatinka. Aš jam sakau: „Kaipgi aš dainuočiau Londono operoje ten nenukeliavusi?“ O jis nesiklauso. Kai mes keliaujame, jis visada labai susierzina ir kelia baisų triukšmą. Kai tik išleisiu jį iš kraitės, vėl bus laimingas. Pamatysi.

Iš tikrųjų, vos tik Kasparas išsiropštė iš kraitės grafienės apartamentų svetainėje, nebeišleido nė garso. Iš pradžių jis letenėle patikrino kilimą, paskui mikliai iššoko ir ėmė tyrinėti aplinką. Štai tada aš ir supratau, kodėl grafienė jį vadina kačių princu. Nuo ūsų galiukų iki letenėlių jis buvo juodas juodutėlis – nuo juodumo tiesiog blizgėjo, atrodė glotnus ir apskritai nuostabus. Jis ir pats žinojo, kad yra nuostabus. Raivėsi it šilkinis, žengė aukštai iškėlęs galvą, vikسدamas uodega.

